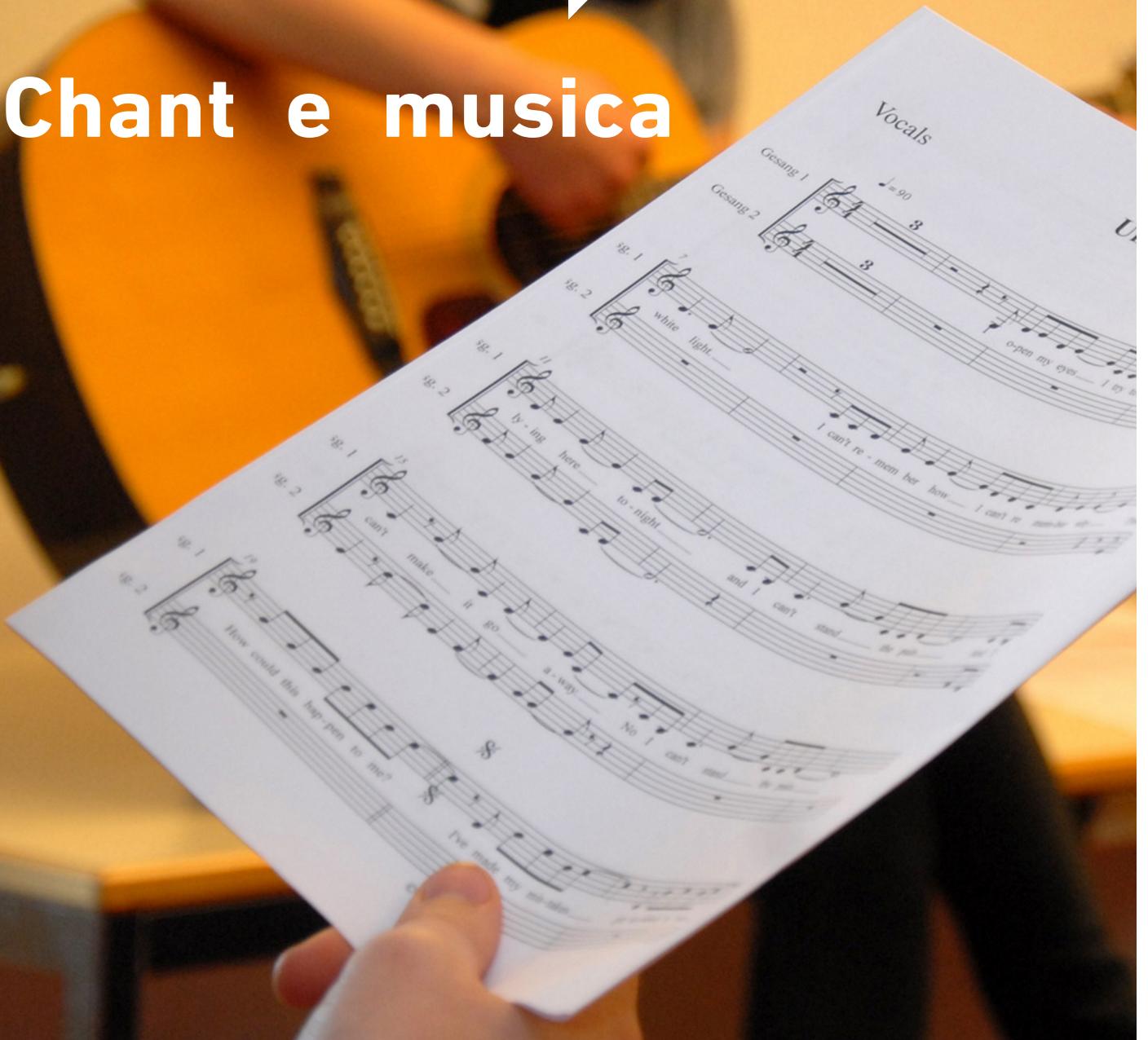

Chant e musica

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibles en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura:	Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun
Tar quest document:	Plan d'instrucziun 21
	Ediziun dals 15-03-2016
Maletg da la cuverta:	Claudio Minutella
Copyright:	Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.
Internet:	gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

MU.1	Chantar e discurrer	2
A	La vusch en l'ensemble	2
B	La vusch sco med d'expressiun	3
C	Repertori da chanzuns	4
MU.2	Tadlar e s'orientar	5
A	Orientaziun acustica	5
B	Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz	6
C	Impurtaanza e funcziun da la musica	7
MU.3	Sa mover e sautar	8
A	Scolaziun sensomotorica	8
B	Expressiun corporala tar musica	9
C	Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts	10
MU.4	Far musica	11
A	Far musica en l'ensemble	11
B	L'instrument sco med d'expressiun	12
C	Enconuschiensch d'instruments	13
MU.5	Process creativs	14
A	Explorar e preschentiar musicalmain temas	14
B	Concepir tar musica existenta	15
C	Cumpetenza da sa preschentiar musicalmain	16
MU.6	Pratica da la savida musicala	17
A	Ritmus, melodia, armonia	17
B	Notaziun	19

MU.1 **Chantar e discurrer**
A **La vusch en l'ensemble**

1. Las scolaras ed ils scolars san sa percepir cun chantar en gruppia ed applitgar differenziadamentur vusch cun chantar en il chor.

renviaments
 AS - Percepziun (2)
 AS - Independenza ed agir social (9)

MU.1.A.1 **Las scolaras ed ils scolars ...**

1	a	» san imitar cun lur vusch cantica chaussas chantadas avant.
	b	» san s'integrar en classa cun chantar.
	c	» san sa laschar en - cun chantar en classa - sin in'experiéntscha sonora e sviluppar uschia in'imaginaziun dals tuns.
	d	» san chantar ad ina vusch en gruppia.
	e	» san chantar canons a pliras vuschs en classa.
	f	» san integrar lur vusch cun chantar en il chor e s'engaschar per il far musica en cuminanza.
	g	» san tegnair lur vusch en chanzuns a duas vuschs.
	h	» san suandar las instrucziuns da la persuna d'instrucziun areguard il cumenzar, il tempo e la dinamica cun chantar en il chor.
	i	» san exercitar chanzuns en classa u en gruppas (p.ex. mussar perseveranza, mantegnair la concentratiun) sco era empruvar ora e cumpareglier pussaivladads d'interpretaziun.
	j	» san tegnair lur vusch en chanzuns da pliras vuschs.
2	k	» san prestar lur contribuziun specifica cun chantar a pliras vuschs en il chor (p.ex. ritmus, solo, movimenti).
	l	» san preschentiar ina chanzun accumpagnada solisticament u en gruppas.

MU.1 Chantar e discurrer
B La vusch sco med d'expressiun

1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, sviluppar e fummar lur vusch e lur expressiun sonora.

renviaments
 AS - Fantasia e creatividat (6)
 AS - Corp, sanadad e motorica (1)

Chantar

MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a » san percepir, variar ed explorar a moda ludica lur vusch cantica.	
1b	» san giugar sut instrucziun cun la respiraziun ed empravar ora quella cun chantar.	
1c	» san experimentar en ils spazis da tuns prescrits (p.ex. spazi da tschintg tuns).	
1d	» san memorisar e chantar curtas sequenzas da tuns d'in fin dus tacts.	
2	1e » san applitgar a moda differenziada articulaziuns cun chantar (vocals e consonants).	
1f	» san applitgar lur vusch per differentas fumas d'expressiun e divers experiments da vusch (p.ex. beatbox, percussiun vocala).	
1g	» san scuvrir e consolidar l'autezza da lur vusch e tutgar segiramain tuns cun lur vusch.
1h	» san producir differentas colurs dal tun cun lur vusch.	
3	1i » san differenziar tranter vusch dal chau e vusch dal pèz e far diever da tuttas duas.	
1j	» san extender e consolidar il spectrum dals tuns da lur atgna vusch.
1k	» san percepir ed applitgar cun cleras finamiras lur spectrum da tuns.	

Discurrer

MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	2a » san giugar a moda onomatopeica cun silbas e cun lingua da nonsens.	
2b	» san dir si ritmicamain versets e rimas.	
2c	» san applitgar la vusch discurrida sco med d'expressiun.	
2d	» san articular cleramain cun discurrer (chapaivladad dals pleds).	
2	2e » san realisar gieus da discurrer onomatopeas e volvalieungas cun u senza prescripziun.	LE2GR.3.B.2.a
2f	» san preschentlar texts a moda ritmica cun u senza accumpagnament.	
2g	» san interpretar texts e far in rap cun texts tut tenor il groove (p.ex. hip-hop).	
3	2h » san adattar agens texts ad in ritmus prescrit (p.ex. musters da quatter tacts).	
2i	» san scriver ed interpretar agens texts per songs e raps.	

MU.1 Chantar e discurrer
C Repertori da chanzuns

1. Las scolaras ed ils scolars san chantar chanzuns da differents temps, stils e culturas ed han in repertori multifar.

renviaments
AS - Lingua e communicaziun [8]
AS - Connexs e regularitads [5]

MU.1.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san sa laschar en sin differentas atmosferas da chanzuns e chantar cun.	
	b	» san chantar chanzuns d'uffants e gieus cun chant or da lur mund da viver (p.ex. mintgadi, famiglia, patria, natura).	
	c	» san chantar chanzuns d'uffants en l'emprima lingua, en il dialect, en la lingua da standard, en outras linguas chantunalas e da differentas culturas.	
	d	» san chantar chanzuns, canons e chanzuns popularas ed han in repertori.	
	e	» san chantar ina schelta da chanzuns da differents stils (p.ex. musica classica, pop, jazz).	
2	f	» san interpretar la particularidad da chanzuns da differentas culturas cun chantar ed attribuir las chanzuns al context cultural correspondent (p.ex. chanzun d'amur, chanzun da la patria, imni naziunal svizzer, chanzuns per festas e rituals da differents pajais, chanzun da la stagiu).	FSP - Identitads culturalas e communicaziun interculturala
	g	» san chantar exempels da la scena da musica actuala e purtar en lur preferenzas musicalas.	
	h	» san chantar chanzuns da differents stils, resguardar las particularitads linguisticas ed emprivar ora l'expressiun ch'è colliada cun quai.	LE3GR.6.A.1.d
	i	» san differenziar ed emprivar ora tecnicas da chantar da differents stils (p.ex. chanzun artistica, chant da pop).	
	j	» san interpretar solisticamain u en il chor chanzuns e chanzuns artisticas exemplaricas da l'istorgia e dad oz.	

MU.2
A Tadlar e s'orientar
 Orientaziun acustica

1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, differenziar e descriver cun tadlar lur ambient ed elements musicals.

renviaments
AS - Percepziun (2)
NUS.4.2

MU.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san focussar lur attenziun sin funtaunas da tuns acusticas.	
	b	» san percepir chaussas udidas e preschentar differenziadament cun maletgs e moviments.	
2	c	» san identifitgar las differenzas da ramur, tun ed accord ed ordinar e descriver tenor tscherts criteris.	
	d	» san perseguitar, mussar e descriver andaments musicals cun tadlar (p.ex. andament da melodias, volumen dal tun).	
3	e	» san differenziar e reconuscher furmas musicalas cun tadlar (p.ex. rondo, furma da chanzun).	
	f	» san perseguitar e mussar sapientivamain aspects musicals (p.ex. instrumentaziun, furma, interpretaziun).	
	g	» san generar atgnas dumondas tar in toc musica udì e discutar respostas pussaivlas.	
	h	» san descriver musicalmain parts musica udidas cun agid d'ina partitura.	

MU.2

B

Tadlar e s'orientar

Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz

- 1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar ed attribuir musica da differents temps, geners, stils e spazis culturals e surpigliar ina tenuta averta.**

renviaments
 AS - Emprender e reflexiun (7)
 AS - Connexs e regularitads (5)
 FSP - Identitads culturalas e communicaziun interculturala

MU.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san sa laschar en sin differentas purschidas da musica tadlar e differenziar chanzuns e musica da lur mund da viver.	
	b	» san - cun tadlar repetidamain - reconuscher chaussas musicalas enconuschantas en chaussas novas (p.ex. quai tuna sco...).	
	c	» san reconuscher musica ch'els enconuschan ed attribuir a differents stils.	
2	d	» san differenziar tocs musica exemplarics e far in connex cun ils munds da viver d'umans.	
○	e	» enconuschan biografias d'intginas cumponistas e cumponists ed extracts da lur ovras.	
	f	» san metter tocs musica exemplarics en connex cun il passà, cun il preschent e cun spazis culturals.	LE2GR.6.A.1.a
3	g	» san s'occupar cun la musica da conscolaras e conscolars ed han ina tenuta da respect envers lur preferenzas musicalas e lur tradiziuns musicalas.	
○	h	» san retschertgar culturas musicalas en ovras da l'istorgia da la musica ed identifitgar lur particularitads cun tadlar.	LE2GR.6.A.1.d LE3GR.6.A.1.d
	i	» san classifitgar musica a maun da tschertas caracteristicas tenor connexs da l'istorgia da la musica e da la societat (p.ex. musica politica, vuschs canticas en differents stils).	FSP - Politica, democrazia e dretgs umans
	j	» enconuschan singulas musicistas e musicians sco era cumponistas e cumponists dal temp preschent e san generar e discutar atgnas dumondas davart lur musica (p.ex. cumponista u cumponist da la postmoderna, musicista u musician da la scena da pop).	

MU.2 Tadlar e s'orientar
C Impurtanza e funcziun da la musica

- 1. Las scolaras ed ils scolars san distinguir differentas significaziuns, funcziuns sco era effectsemoziunals e fisics da la musica en lur ambient, en la societat ed en las medias.**

renviaments
AS - Empreender e reflexiun (7)

Impurtanza e funcziun

MU.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1		
	1a	» san attribuir in eveniment musical - cun tadlar - a l'occurrenza sociala respectiva (p.ex. circus, tschaiver, reflexiun, concert).
	1b	» san percepir atmosferas svegliadas tras musica e permetter e mussar sentiments che resultan qua tras (p.ex. allegher, sfranà, ragentà, melancolic).
	1c	» san percepir istorgias raquintadas musicalmain e giugar latiers situaziuns e figuris (p.ex. chavaltgar sco in prinzi tar musica festiva).
2	1d	» san descriver impressiuns en scuntradas cun ovras sco era supponer ed attribuir tipics lieus da preschentaziun (p.ex. baselgia, concert, musica da saut).
	1e	» san attribuir exempels auditivs selecziunads ad atmosferas e situaziuns da la vita e descriver quellas.
	1f	» san rimnar impressiuns cun tadlar exempels musicals e metter quellas en in connex cun las atgnas preferenzas musicalas.
3	1g	» san explitgar e motivar l'effect d'in toc musica ord vista persunala.
	1h	» san identifitgar las funcziuns da tocs musica exemplarics ed attribuir quellas ad in context social (p.ex. disco, musica da film, imni naziunal). ERC.3.1.b
	1i	» san percepir differenziadament atmosferas d'ovras musicalas e lur champs d'acziun ed elavurar motivs appartegnents (p.ex. aspects socials, istorics).

Protecziun da l'udida

MU.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

2		2a » enconuschan il privel che resulta, sche musica è cuntinuadament dad aut, e san prender mesiras per proteger l'udida (p.ex. uregliers, concert). FSP - Sanadad NUS.4.2.b
3		2b » enconuschan las consequenzas d'ina chargia intensiva da l'udida (durada, volumen dal tun) e san ir enturn cun lur udida cun responsabladad, saja quai sco musicistas e musicists u sco consumertas e consumentas da musica. FSP - Sanadad NUS.4.2.e

MU.3

A

Sa mover e sautar

Scolaziun sensomotorica

- 1. Las scolaras ed ils scolars san percepir ed applitgar lur corp a moda sensomotorica differenziada e reagir tut tenor la musica. Els san s'orientar tar la musica en il spazi ed en gruppera.**

renviaments
 AS - Percepziun (2)
 AS - Independenza ed agir social (9)

MU.3.A.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1

- a » san localisar e numnar singulas parts dal corp ed applitgar sapientivamain il corp cun far musica e cun sautar (p.ex. salidar cun il maun e zappar durant la chanzun da bainvegni).

- b » san duvrar singuls senns per sa mover tar la musica (p.ex. ir en direcziun da la funtauna da musica).

- c » san preschenttar musica a moda ludica cun sa mover en il spazi (p.ex. far la vieuta en pliras variantas, enavant, enavos) e s'orientar en il spazi da la gruppera.

- d » san sa metter en la rolla da figuras, animals, objects e fenomens e s'identifitgar cun tals en il moviment (p.ex. crappa che rodla oragiu).

- e » san distinguir contrastes e passadis en la musica e preschenttar cun lur corp (p.ex. fluid, accentuà, pausant).

- f » san sentir musica e parameters musicals en il corp e preschenttar cun fantasia (p.ex. refrain d'ina chanzun, frasa melodica).

2

- g » san percepir il puls da lur corp sco era metter lur respiraziun e la tensiun da lur corp en connex cun musica.

MU.3 **Sa mover e sautar**
B **Expressiun corporala tar musica**

- 1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar lur corp sco med d'expressiun e metter en concordanza cun la musica en cumbinaziun cun materialias ed objects sco era interagir en la grappa.**

renviaments
 AS - Fantasia e creatividat [6]
 AS - Corp, sanadad e motorica [1]
 MS.3.B.1

MU.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san far visibla la musica en il moviment cun materialias (p.ex. cun ina taila, plima, fist, culla, nuschs).
	b	» san explorar musicalmain moviments dal corp ed applitgar a moda inventiva (p.ex. co tunan cumbinaziuns da sigls, cordas vibrantas?).
	c	» san chattar e fumtar moviments cunvegnents tar ina chanzun u in toc musica.
2	d	» san exprimer cun moviment furmas musicalas e princips creativs.
	e	» san far associaziuns tar la musica e preschentar cun moviment (p.ex. da stad, allegher, sfarfatg, monoton, bramus, privlus).
3	f	» san fumtar elements da moviment cun agid d'objects, costums e requisits e preschentar musica tschernida.
	g	» san far musica en gruppas ed inventar latiers andaments da moviments cunvegnents.
	h	» san sustegnair la melodia ed il ritmus d'ina chanzun sco era texts cun la lingua e l'expressiun corporala (p.ex. song, chanzun discurrida).
i	» san surpigliar e variar andaments da moviments prescrits tar tocs musica sco era sviluppar improvisaziuns en gruppas.	

MU.3

Sa mover e sautar

C

Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts

- 1. Las scolaras ed ils scolars san adattar lur moviments a moda coordinada a la musica. Els han in repertori da sauts da differentes temps, culturas e stils.**

 renviaments
 AS - Corp, sanadad e motorica
 (1)
 MS.3.C.1

MU.3.C.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san mantegnair la furma da rudè tar sauts en rudè ed exequir chanzuns da moviments.	
	b	» san coordinar e repeter cun ils pes ed ils mauns musters da moviments tar la musica (p.ex. puls, accent dal tact, ritmus, pass, gests).	
	c	» san exequir en gruppa in saut da duas parts tenor model e variar singuls elements (p.ex. saut en rudè, saut d'uffants).	
	d	» san far pass da saut e sa dar il maun en furmaziuns da gruppa.	
2	e	» san exercitar ed exequir ina simpla choreografia prescritta tar in toc musica.	
	f	» san transfurmar musters ritmics en moviments cunvegnents ed exequir pass da basa da differentes stils da saut (p.ex. polca, rock'n'roll).	
3	g	» san sautar differentas rollas (p.ex. saut en rudè, saut popular, saut folcloristic) tar musica da differentes pajais.	
	h	» san exequir spezias e midadas da tacts nunusitadas en cumbinaziuns da pass (p.ex. tact da 5, tact da 7, midada 3/4 a 6/8).	
	i	» san identifitgar funcziuns dal saut e da la musica appartegnenta en differentas situaziuns socialas (p.ex. saut en dus, saut sacral, cultura da giuventetgna).	
	j	» san applitgar extracts da moviments e da sauts e figuras caracteristicas da sauts en projects musicals (p.ex. en in musical).	

MU.4

A

Far musica

Far musica en l'ensemble

- 1. Las scolaras ed ils scolars san sa percepir sco persunas che fan musica e s'integrar cun instruments sco era cun percussiun dal corp en in ensemble.**

 renviaments
 AS - Independenza ed agir social (9)

MU.4.A.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	 a » san s'adattar en il gieu musical da la gruppera (p.ex. tempo, ritmus, volumen dal tun). b » san sunar en gruppera cun un instrument in andament structural prescrit u reproducir cun il corp (p.ex. artg da tensiun, melodia). c » san sunar in accumpagnament e s'integrar en la gruppera che fa musica.	
2	d » san sunar ina vusch da la melodia u dal ritmus en gruppera (p.ex. ostinato). e » sunan cun l'Instrumentari da classa e san s'adattar al tempo ed a l'expression musicala da la classa. f » exerciteschan simpels arranschamenti da classa e san empruvar ora e cumpareglier pussaivladads d'interpretaziun e realisar lur ideas en quest connex (p.ex. sunar in toc a moda allegra, trista, plauna, chatschanta).	
3	g » san sunar ina schelta da musters da ritmus e da melodias (p.ex. da differentas culturas, epochas e stils) e distinguere lur particularitat. h » san far musica en gruppera tenor models d'improvisaziun (p.ex. sequenza d'armonias, scala da blues, pentatonica). i » san sunar musica da differentas culturas, epochas e stils en l'arranschament da classa. j » san adattar u transfurmar elements da stils da musica.	

MU.4**Far musica****B****L'Instrument sco med d'expressiun**

- 1. Las scolaras ed ils scolars san explorar instruments, funtaunas da tuns e medias electronicas, experimentar ed improvisar cun tals e sunar tenor model.**

 renviaments
 AS - Fantasia e creatividat (6)
Instruments acustics

MU.4.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a » san explorar e sunar cun materialias a moda musicalmain differenziada (p.ex. objects dal mintgadi, giugarets, materials naturals). 1b » san sunar ed inventar ina notaziun grafica (p.ex. fastiz dal tun, partitura simpla). 1c » san crear musicalmain atmosferas ed istorgias cun instruments. 1d » san sa laschar en sin improvisaziuns en gruppera, definir reglas da gieu per quest intent e communitgar in cun l'auter faschond musica.	
2	1e » san concepir in'atgna partitura da tuns e realisar quella cun instruments. 1f » san inventar e sunar impressiuns musicalas tar atmosferas ed emozions ed elavurar cuntrasts (p.ex. allegher/smanatschant, fortuna/tristezza).	
3	1g » san sviluppar e sunar andaments da tensiun musicals tar noziuns ed applitgar differentas articulaziuns (p.ex. crescher, sgular). 1h » san applitgar e midar musters ed ostinati (p.ex. musters d'improvisaziun). 1i » san realisar preschentaziuns en scrit (p.ex. extract d'ina partitura, tabulatura, designaziun da l'accord) e duvrar sco model per atgnas ideas.	

Electronica da musica e novas medias

MU.4.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

2	2a » san surpigliar ed inventar structuras ritmicas e realisar musters actuals (p.ex. cun apps). 2b » san experimentar musicalmain cun medias electronicas (p.ex. smartphone, keyboard). 2c » san empruvar ora instruments da la scena da musica actuala e rimnar experientschas cun ir enturn e sunar questi instruments.	MI.1.3.c
3	2d » enconuschan ina schelta da software da musica, san explorar ed empruvar ora quella ed applitgar per incumbensas musicalas.	MI - Producziun e preschentaziun
2	2e » san registrar e midar electronicamain tuns da lur ambient ed experimentar ed applitgar quels musicalmain.	MI.1.3.h MI - Producziun e preschentaziun
2	2f » san realisar in arranschament da tuns cun instruments e funtaunas da tuns electronicas.	MI - Retschertga e sostegn d'empredre

MU.4
Far musica
Enconuschientscha d'instruments

- 1. Las scolaras ed ils scolars enconuschan differents instruments da musica, san differenziar differentas modas da la producziun da tuns ed identifitgar lur regularitads.**

 renviaments
 AS - Connexs e regularitads [5]
MU.4.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san transfurmar simplas materialias ad instruments (p.ex. stgatlas da conserva e vaschs da terracotga per schumbrar, bischens da plastic per clamar, magiels d'aua per laschar tunar).	
	b	» san denominar ina schelta da l'instrumentari da scola (p.ex. claves, triangul, lainin da batter) e sunar cun quels cun quità (quità per il material).	
	c	» san differenziar e descriver ina schelta d'instruments.	
2	d	» san eruir ed applitgar regularitads da la producziun da tuns tar la construcziun d'instruments simpels (p.ex. producziun da differentas autezzas dal tun cun divider la lunghezza cun agid d'ina corda).	NUS.4.2.d
	e	» san applitgar cun fantasia ils princips da la producziun da tuns e duvrar en differentas situaziuns per la creaziun musicala (p.ex. stritgar, batter, suflar).	
	f	» san differenziar gruppas d'instruments e descriver singulas furmaziuns (p.ex. quartet, orchester).	
3	g	» san differenziar e distinguir singuls instruments da la scena da musica actuala (p.ex. pop, electro, musica contemporana).	
	h	» san chapir undas acusticas, tuns armonics, nianzas da tuns e fenomens acustics cun udir e commentar quels.	
	i	» san distinguir ed applitgar las pussaivladads dal rinforzament e da l'elavuraziun electronica (p.ex. rinforzament da la vusch cantica cun microfon).	
	j	» san identifitgar e descriver instruments en in toc musica notà (p.ex. partitura).	

MU.5

A

Process creativs

Explorar e preschentar musicalmain temas

- 1. Las scolaras ed ils scolars san - sulets ed en gruppas - furmar e preschentar temas ed impressiuns da lur mund da viver tar in'atgna musica.**

 renviaments
 AS - Orientaziun en il spazi (4)
 AS - Fantasia e creativitat (6)

MU.5.A.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	a	» san explorar musicalmain locals exteriurs ed interiurs e giugar cun quai (p.ex. co tuna la plaza da pausa? giugar cun objects tunants da la stanza da scola).	
2	b	» san sviluppar in'istorgia sonora tar temas da lur mund da fantasia e da viver (p.ex. en il guaud, mia via da quartier).	
3	c	» san nizzegiar eveniments (p.ex. suentermezdi en il bogn avert) sco impuls musicals, sviluppar vinavant quels e chattar furmias da preschentaziun musicalas.	
3	d	» san sviluppar e concepir in simpla musica tar in tema (p.ex. istorgia, ovra d'art, emozioni).	
3	e	» san chattar soluziuns creativas tar dumondas musicalas (co tuna la musica da mia tatta e mes tat? co tuna in scena da film, in'occurrenza da sport?).	
3	f	» san sviluppar e producir ina collascha musicala tar in tema actual (p.ex. da lur sectur d'interess, tema da la societad).	MI - Producziun e preschentaziun
3	g	» san producir e sonorizar en gruppera ina performance u in videoclip tar in tema.	AF.2.C.1.6e MI.1.3.h MI - Producziun e preschentaziun

MU.5 **Process creativs**
B **Concepir tar musica existenta**

1. Las scolaras ed ils scolars san sviluppar differentas furmas da preschentaziun tar musica existenta.			renviaments AS - Fantasia e creatividat (6) AS - Corp, sanadad e motorica (1)
MU.5.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
1	a	» san fantisar tar musica, sviluppar ideas e transfurmar quellas en outras furmas d'expressiun (p.ex. malegiar, construir, mover).	AF.2.C.2.b
	b	» san sa metter en situaziuns e rollas tar musica e concepir questas situaziuns e rollas (p.ex. ina tgiralla, in urs che gioga, in uffant che va cun scarsola).	
2	c	» san inventar atgnas acziuns musicalas per accumpagnar musica existenta.	
	d	» san sviluppar tar musica existenta ina concepziun creativa, teatrala u da saut.	AF.2.C.2.d
	e	» san metter episodas d'in teater da musica en ina preschentaziun scenica.	
3	f	» san explorar exempels musicals e lur performances ed adattar a moda persunala.	
	g	» san far associaziuns tar musica, far ina selecziun tematica (p.ex. amur, protest, pussanza) e realisar quella en musica ed en outras medias.	AF.2.C.2.f MI.1.3.h
	h	» san sviluppar e mussar ina curta reproducziun u improvisaziun d'in stil da musica tschernì.	

MU.5 Process creativs
C Cumpetenza da sa preschentar musicalmain

1. Las scolaras ed ils scolars san preschentar lur abilitads musicalas.		renviaments AS - Lingua e communicaziun [8]
MU.5.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	a » san preschentar a la gruppa lur atgnas ideas musicalas.	
	b » san chantar, sautar e far musica en gruppa u sulets davant auters (p.ex. en classa).	
2	c » san preschentar sulets u en gruppa in toc musica (p.ex. far musica cun l'Instrumentari da classa a la sairada da geniturs).	
	d » san preschentar sulets u en gruppa ina chanzun en ina furma elavurada.	
	e » san ir enturn a moda critica, ma a medem temp cun respect, cun atgnas preschentaziuns musicalas e cun preschentaziuns musicalas da lur conscolars.	
3	f » san identifitgar en in project la valur da la preparaziun e da l'exercizi e stimar l'engaschi e las prestaziuns da quels ch'en participads al project.	
	g » san distinguere e denominar connexs tranter preschentscha sin tribuna, tecnica da tribuna e qualitat da la represchentaziun musicala.	
	h » san preschentar davant in public u sin tribuna lur abilitads instrumentalas, vocalas e da saut.	

MU.6 Pratica da la savida musicala
A Ritmus, melodia, armonia

1. Las scolaras ed ils scolars san distinguier, denominar ed applitgar elements ritmics, melodics ed armonics.

renviaments
 AS - Orientaziun temporalia [3]
 AS - Orientaziun en il spazi [4]

Ritmus

MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a	» san differenziar curt/lung, svelt/plaun e grev/lev en graduaziuns.	
	1b	» san ritmisar moviments (p.ex. splatschar, tutgar in ballun).	
	1c	» san adattar silbas e pleds ritmisads ad in tempo prescrit.	
	1d	» san transfurmar il puls e l'accent dal tact en moviment, tegnair quels e repeter differents musters ritmics.	
2	1e	» san realisar differentas spezias da tacts cun la vusch, moviment u in instrument (p.ex. 2/4, 4/4, 3/4, 6/8).	
	1f	» san applitgar motivs ritmics cun agid d'ina lingua ritmica (tadlar, leger, sunar).	
3	1g	» san leger e reproducir motivs ritmics cun triolas e ritmus ternars.	
	1h	» san splatschar e sunar ritmus cun notas punctadas e sincopas.	
	1i	» san exercitar e sunar dus ritmus a medem temp (p.ex. percussiun dal corp).	
3	1j	» san realisar sequenzas ritmicas e spezias da tacts cumonids cun la vusch, moviment u instruments (p.ex. 7/8, 5/8).	

Melodia

MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	2a	» san differenziar aut/bass sco era reconuscher e reproducir simplas sequenzas da tuns en il spazi da tschintg tuns (p.ex. terza dal clom, pentatonica, spazi da la quinta).	
	2b	» san chantar parts d'ina scala tenor impuls visuals.	
	2c	» san reproducir sequenzas da tuns d'in fin dus tacts.	
	2d	» san chantar simplas sequenzas da tuns e la scala da dur tenor impuls visuals e segns cun il maun.	
2	2e	» san reconuscher pass da mez tun e d'in entir tun en la scala da dur e mol (leger, tadlar, chantar).	
	2f	» san chantar curtas melodias cun numbs da notas relativs (p.ex. solmisaziun).	
3	2g	» san identifitgar la relaziun tranter scala da dur e scala parallelia da mol (p.ex. C-dur ed a-mol).	
	2h	» san empruvar ora e cumpareglier auters sistems da tun cun chantar (p.ex. scala da blues).	
	2i	» san metter en relaziun intervals cun cumentzamientos da chanzuns e viceversa.	

		renviaments
	2j	» enconuschan sistems da tuns spezialis (p.ex. tonalitads da baselgia, musica da dudesch tuns).
		<i>Armonia</i>
MU.6.A.1		Las scolaras ed ils scolars ...
3	3a	» san applitgar la funcziun armonica dals traís stgalims principals.
○	3b	» san reconuscher ed applitgar la terza gronda, la terza pitschna e la quinta en il connex (triaccord).
●	3c	» san determinar ed applitgar ils triaccords da la scala da dur.
◆	3d	» san reconuscher ed applitgar l'accord da la septa.

MU.6 Pratica da la savida musicala
 B Notaziun

- 1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar la notaziun musicala tradiziunala tant cun leger sco era cun scriver ed enconuschan furmas graficas per preschentar musica.**

renviaments
 AS - Connexs e regularitads (5)

MU.6.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

1	 a » san realisar simbols en tuns (p.ex. segns, gests, musters) e nudar graficamain chaussas udidas (p.ex. plauen/svelt, dad aut/da bass). b » san reconuscher motivs ritmics e moviments melodics en il maletg da notas (p.ex. attribuir impressiuns udidas). c » san attribuir in'impurtanza a valurs da notas e leger motivs ritmics or da mesas, quartas ed otgavlas. d » san inventar, reconuscher e nudar curtas sequenzas da tuns.
2	e » san denominar e notar ils tuns da tschep (nums absoluts da las notas) ed enconuschan l'impurtanza dals segns preliminars ($\#$ und \flat). f » san sunar melodias notadas e notar curtas sequenzas da tuns. g » san leger e scriver motivs ritmics cun sedeschavlas e notas punctadas.
3	h » san notar la scala cromatica. i » enconuschan ulteriurs simbols da la notaziun musicala tradiziunala e grafica (p.ex. dinamica, articulaziun). j » san perseguitar ina vusch singula en maletgs da notas da pliras vuschs cun tadlar (p.ex. en ina partitura). k » san communitgar ideas musicalas cun agid da la scrittura da notas.